

Sygn. akt VIII U 1196/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 5 grudnia 2013 r.

Sąd Okręgowy w Gdańsku

VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSO Elżbieta Trybulec-Czernek

Protokolant: st.sekr.sądowy Barbara Urmańska

po rozpoznaniu w dniu 5 grudnia 2013 r. w Gdańsku

sprawy **L. P.**

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G.

o prawo do emerytury

na skutek odwołania L. P.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G.

z dnia 24 maja 2013 r. nr (...)

I. zmienia zaskarżoną decyzję i przyznaje ubezpieczonemu L. P. prawo do emerytury od dnia 1 kwietnia 2013 roku i stwierdza, że pozwany nie ponosi odpowiedzialności za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji.

II. zasądza od pozwanego na rzecz ubezpieczonego kwotę 60 (sześćdziesiąt) złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

/na oryginale właściwy podpis/

Sygn. akt VIII U 1196/13

Artykuł I. UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 24 maja 2013 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. odmówił ubezpieczonemu L. P. prawa do emerytury z tytułu pracy w szczególnych warunkach, bowiem nie udowodnił on 15 lat pracy w szczególnych warunkach, a jedynie 6 lat, 4 miesiące i 9 dni. Do okresów wykonywania pracy w szczególnych warunkach organ rentowy nie uwzględnił okresów zatrudnienia ubezpieczonego od 27 listopada 1972 roku do 28 grudnia 1972 roku oraz od 14 grudnia 1974 roku do 15 maja 1986 roku, kwestionując stanowiska pracy wskazane w świadectwie pracy w warunkach szczególnych – montera i montera – spawacza.

W odwołaniu od powyższej decyzji ubezpieczony L. P. domagał się uwzględnienia powyższych okresów zatrudnienia jako pracy wykonywanej w warunkach szczególnych, w charakterze spawacza. Ubezpieczony podniósł, iż charakter wykonywanej przez niego pracy w spornych okresach potwierdzają umowy o pracę, świadectwa wykonywania pracy w warunkach szczególnych, zapisy w książeczce spawacza oraz zeznania świadków.

W odpowiedzi na odwołanie pozwany wniósł o jego oddalenie, podtrzymując stanowisko zawarte w zaskarżonej decyzji.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Ubezpieczony L. P. urodził się w dniu (...) roku.

Niesporne.

W okresie od 1 października 1970 roku do 3 września 1971 roku ubezpieczony odbył podstawowy kurs spawania łukowego.

W okresach od 27 listopada 1972 roku do 28 grudnia 1972 roku oraz od 14 grudnia 1974 roku do 15 maja 1986 roku ubezpieczony był zatrudniony, stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, w Przedsiębiorstwie (...) w G., w charakterze spawacza.

W okresach od 30 maja 1977 roku do 24 czerwca 1977 roku oraz od 12 listopada 1979 roku do 14 grudnia 1979 roku ubezpieczony odbył kurs specjalistyczny spawania łukowego rur.

Ubezpieczony w dniu 24 czerwca 1977 roku złożył egzamin z ręcznego spawania łukowego rur ze stali, w dniu 14 grudnia 1979 roku z ręcznego spawania łukowego elektrodą rur ze stali węglowej nisko i średniostopowej, w dniu 18 grudnia 1979 roku z ręcznego spawania łukowego elektrodą otuloną rur ze stali średniostopowej z przetopem w osłonie argonu TIG, 17 grudnia 1982 roku z ręcznego spawania łukowego elektrodą otuloną rur ze stali węglowej o C mniejszej niż 0,25%, 10 kwietnia 1983 roku z ręcznego spawania rur ze stali niskostopowych, ręcznego spawania blach ze stali węglowych, w okresie 16 – 19 kwietnia 1984 roku z ręcznego spawania łukowego rur elektrodą otuloną.

Przedsiębiorstwo zajmowało się montażem rurociągów, konstrukcji stalowych, zbiorników oraz spawaniem rurociągów i konstrukcji stalowych. 1/3 załogi przedsiębiorstwa stanowili spawacze.

Ubezpieczony jako spawacz spawał elektrycznie elementy konstrukcji stalowych, rur, kolana segmentowe, zbiorniki. Ubezpieczony montował odcinki rur wymagające spawania, łączył detale. Prace ubezpieczonego polegające na montowaniu związane były ze spawaniem określonych elementów. Ubezpieczony pracował w brygadzie liczącej 4 spawaczy, w hali, na budowach, na wysokości. Praca ubezpieczonego była pracą jednozmianową.

Dowód: świadectwo pracy – k. 11 akt ubezpieczeniowych, świadectwo wykonywania prac w szczególnych warunkach – k. 12 akt ubezpieczeniowych, kserokopia książki spawacza nr (...) – k. 21 – 28 akt ubezpieczeniowych, zeznania świadka I. G. – 00:02:43 – 00:09:09:07 płyta CD w kopercie – k. 48, zeznania świadka Z. P. – 00:10:28 – 00:15:29 płyta CD w kopercie – k. 48, zeznania ubezpieczonego przesłuchanego w charakterze strony – 00:15:53 – 00:19:14 płyta CD w kopercie – k. 48.

W dniu 5 marca 2013 roku ubezpieczony złożył w Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. wniosek o przyznanie prawa do emerytury.

Ubezpieczony nie jest członkiem otwartego funduszu emerytalnego.

W toku postępowania przed organem rentowym ubezpieczony udowodnił 27 lata, 2 miesiące i 25 dni okresów składkowych i nieskładkowych.

Organ rentowy nie uwzględnił do stażu pracy w warunkach szczególnych okresów zatrudnienia ubezpieczonego od 27 listopada 1972 roku do 28 grudnia 1972 roku oraz od 14 grudnia 1974 roku do 15 maja 1986 roku.

Decyzją z dnia 24 maja 2013 roku organ rentowy odmówił ubezpieczonemu prawa do emerytury z tytułu pracy w szczególnych warunkach z uwagi na fakt, iż ubezpieczony nie udowodnił 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Niesporne.

Stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o dokumenty zawarte w aktach sprawy, w tym w aktach ubezpieczeniowych, aktach osobowych, których wiarygodność nie była kwestionowana w trakcie postępowania przez żadną ze stron, zatem również Sąd uznał je za miarodajne dla dokonania ustaleń. Sąd dał wiarę zeznaniom świadków oraz zeznaniom ubezpieczonego przesłuchanego w charakterze strony jako spójnym, zgodnym oraz wzajemnie się potwierdzającym, a ponadto zgodnym z pozostałym materiałem dowodowym zebrany w sprawie.

Sąd zważył, co następuje:

Artykuł III. Odwołanie ubezpieczonego L. P. należało uwzględnić.

Przedmiotem sporu w niniejszej sprawie jest prawo do emerytury określonej w przepisie art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz. U. z 2009, Nr 535 poz. 1227 ze zm.), zgodnie z którym ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 roku przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęli okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 65 lat - dla mężczyzn, 60 dla kobiet, okres składkowy i nieskładkowy wynoszący co najmniej 25 lat dla mężczyzn, 20 dla kobiet, nie przystąpili do otwartego funduszu emerytalnego albo złożyli wniosek o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa.

Ubezpieczony swoje prawo do emerytury w obniżonym do 60 lat wieku emerytalnym wiąże z wykonywaniem pracy w warunkach szczególnych, a zatem stosownie do art. 32 ust. 4 ustawy emerytalnej wymaganym jest, aby wykazał on na dzień 1 stycznia 1999 roku 15-letni okres pracy w szczególnych warunkach, o którym mowa w § 4 ust. 1 pkt 3 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8, poz. 43, ze zm.), t.j. pracy wymienionej w wykazie A tegoż rozporządzenia.

Wskazać należy, iż zgodnie z przepisem § 2 ust. 1 ww. rozporządzenia, okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy. Okresy pracy natomiast, o których mowa w ust. 1, stwierdza zakład pracy, na podstawie posiadanej dokumentacji, w świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach, wystawionym według wzoru stanowiącego załącznik do przepisów wydanych na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia lub w świadectwie pracy (§ 2 ust. 2).

Trzeba zwrócić uwagę, że zgodnie z utartą praktyką i orzecznictwem, w postępowaniu przed sądem okresy zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, przewidziane rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze mogą być ustalane także innymi środkami dowodowymi niż dowód z zaświadczenia z zakładu pracy (por. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 10 marca 1984 r., III UZP 6/84 oraz uchwała Sądu Najwyższego z dnia 21 września 1984 r. III UZP 48/84), a więc wszelkimi dopuszczalnymi przez prawo środkami dowodowymi.

Bezspornym jest, iż ubezpieczony ukończył 60 rok życia, udokumentował okres składkowy i nieskładkowy w wymiarze powyżej 25 lat oraz nie jest członkiem OFE. Bezspornie zatem, ubezpieczony, poza 15-letnim stażem pracy w warunkach szczególnych przebyłym do dnia 1 stycznia 1999 roku, spełnia wszystkie pozostałe wymienione w art. 184 ust. 1 i 2 ustawy emerytalnej warunki do przyznania dochodzonego świadczenia.

Wobec powyższego, przedmiotem sporu pozostawało jedynie ustalenie, czy za zatrudnienie w szczególnych warunkach mogą zostać uznane okresy zatrudnienia ubezpieczonego od 27 listopada 1972 roku do 28 grudnia 1972 roku oraz od 14 grudnia 1974 roku do 15 maja 1986 roku.

Sąd uznał zatem za zasadne ustalić charakter pracy ubezpieczonego w spornych okresach. Zaznaczyć należy, iż prawo do emerytury z tytułu pracy w szczególnych warunkach przysługuje wówczas, gdy ubiegający się o prawo wykonywał prace w szczególnych warunkach stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku. Decydujące znaczenie ma rodzaj i wymiar wykonywanej pracy, a nie przedłożenie odpowiedniego świadectwa pracy w szczególnych warunkach, ze wskazaniem stanowiska pracy określonego w wykazie prac w szczególnych warunkach, których wykonywanie uprawnia do niższego wieku emerytalnego. Jak zauważył Sąd Najwyższy - określanie dla celów emerytalnych stanowisk pracy jako „pracy wykonywanej w szczególnych warunkach” w rozumieniu wykazów stanowiących załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8, poz. 43 ze zm.) nie należy do kompetencji pracodawcy (vide: wyrok z dnia 22 czerwca 2005r., sygn. akt I UK 351/04, OSNP 2006/5-6/90).

Sąd w związku z tym przeprowadził na tę okoliczność postępowanie dowodowe z dokumentów z akt ubezpieczeniowych, z zeznań świadków oraz z zeznań ubezpieczonego przesłuchanego w charakterze strony.

W sądowym postępowaniu odwoławczym, jak już wskazano, okresy zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze mogą być ustalane także innymi środkami dowodowymi niż dowód z zaświadczenia zakładu pracy (por. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 10 marca 1984 r., III UZP 6/84, Lex Polonica, uchwała Sądu Najwyższego z dnia 21 września 1984 r., III UZP 48/84, Lex Polonica). Powtórzyć należy, iż decydujące znaczenie ma rodzaj i wymiar wykonywanej pracy, a nie przedłożone świadectwo pracy w szczególnych warunkach, określające stanowisko pracy, ponieważ o zaliczeniu danego rodzaju pracy do wykonywanej w szczególnych warunkach decyduje nie nazwa zajmowanego stanowiska, ale charakter wykonywanych czynności. Należało zatem oprzeć się z jednej strony na zachowanej dokumentacji pracowniczej, a z drugiej na dowodach w postaci zeznań świadków przesłuchanych w sprawie oraz z zeznań ubezpieczonego.

Po przeprowadzonym postępowaniu dowodowym Sąd stwierdził, iż ubezpieczony wykonywał pracę w warunkach szczególnych w okresach od 27 listopada 1972 roku do 28 grudnia 1972 roku oraz od 14 grudnia 1974 roku do 15 maja 1986 roku. Sąd zważył, iż w okresie od 1 października 1970 roku do 3 września 1971 roku ubezpieczony odbył podstawowy kurs spawania łukowego. Sąd zważył również, iż w dokumentacji osobowej ubezpieczonego figuruje nazwa stanowiska pracy ubezpieczonego jako monter - spawacz. Jednakże, jak już zostało wskazane i co należy podkreślić, o zaliczeniu danego rodzaju pracy do wykonywanej w szczególnych warunkach decyduje nie nazwa zajmowanego stanowiska, ale charakter wykonywanych czynności. Charakter wykonywanych przez ubezpieczonego czynności w spornym okresie Sąd ustalił na podstawie zeznań przesłuchanych w sprawie świadków. Współpracownicy ubezpieczonego ze spornych okresów zatrudnienia – świadkowie I. G. oraz Z. P. - zgodnie zeznali, iż ubezpieczony stale i w pełnym wymiarze czasu pracy pracował w spornym okresie wyłącznie jako spawacz. Świadkowie podali zakres wykonywanych przez ubezpieczonego obowiązków zawodowych. Zdaniem Sądu, przesłuchani w sprawie świadkowie posiadają odpowiednią wiedzę na temat charakteru wykonywanej przez ubezpieczonego pracy, byli zatrudnieni wraz z nim w tym samym okresie, w tym samym zakładzie pracy. Zatem wysnuć należy z powyższego wniosek, iż przesłuchani świadkowie najlepiej zorientowani są co do charakteru i specyfiki pracy ubezpieczonego w spornym okresie. Sąd nie znalazł jakichkolwiek podstaw, by kwestionować ich wiarygodność w zakresie ustaleń dotyczących charakteru pracy ubezpieczonego w spornym okresie. Zeznania ubezpieczonego przesłuchanego w charakterze strony znalazły odzwierciedlenie w zeznaniach świadków. Ponadto, jak zostało ustalone, ubezpieczony posiada uprawnienia do spawania, który to fakt potwierdzają zapisy w książce spawacza.

W związku z powyższym, wskazać należy, iż analiza zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego pod kątem charakteru pracy ubezpieczonego w okresach od 27 listopada 1972 roku do 28 grudnia 1972 roku oraz od 14 grudnia 1974 roku do 15 maja 1986 roku wyraźnie wskazuje, iż była to praca w warunkach szczególnych. W tych okresach

ubezpieczony stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał pracę w szczególnych warunkach, tj. pracę spawacza, wymienioną w wykazie A, dziale XIV, poz. 12 cytowanego rozporządzenia, tj. prace przy spawaniu i wycinaniu elektrycznym, gazowym, atomowodorowym.

Uwzględnienie ww. okresów zatrudnienia wskazuje, iż staż pracy ubezpieczonego w warunkach szczególnych jest dłuższy niż wymagany ustawą, a zatem, zgodnie z przepisem § 4 cytowanego rozporządzenia, oznacza spełnienie tego wymogu do przyznania ubezpieczonemu świadczenia emerytalnego w wieku obniżonym. W ocenie Sądu, ubezpieczony spełnił wszystkie przesłanki dla nabycia emerytury w obniżonym wieku, ponieważ ukończył 60 rok życia, udokumentował okres składkowy i nieskładkowy w wymiarze powyżej 25 lat, a także spełnił przesłankę co najmniej 15 lat zatrudnienia w szczególnych warunkach.

Z wyżej przytoczonych względów, Sąd, na mocy art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. w związku z cytowanymi wyżej przepisami zmienił decyzję organu rentowego i przyznał ubezpieczonemu prawo do emerytury z tytułu pracy w szczególnych warunkach od daty ukończenia 60 lat, mając na uwadze dyspozycję art. 129 w zw. z art. 100 ust. 1 cyt. ustawy emerytalnej.

Działając na podstawie przepisu art. 118 ust. 1a ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych Sąd stwierdził, że pozwany organ rentowy nie ponosi odpowiedzialności za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji, bowiem poczynienie wiążących ustaleń co do charakteru zatrudnienia ubezpieczonego w spornym okresie, mających wpływ na prawo do wnioskowanego świadczenia, nastąpiło na etapie postępowania sądowego – w oparciu o zeznania świadków, ubezpieczonego przesłuchanego w charakterze strony.

O kosztach zastępstwa procesowego Sąd orzekł w punkcie II wyroku, na podstawie przepisów art. 108 § 1 k.p.c., art. 98 § 1 i § 3 k.p.c. w zw. z art. 99 k.p.c., § 4 ust. 1, § 11 ust. 2 w zw. z § 2 ust. 1 i 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz. U. Nr 163, poz. 1349 ze zm.). Sąd uznał kwotę 60 zł za adekwatną do nakładu pracy pełnomocnika oraz wkładu pracy pełnomocnika w przyczynienie się do jej rozstrzygnięcia, mając na uwadze charakter sprawy.

SSO Elżbieta Trybulec - Czernek